

Mildred in gesprek met Leo Palstra

Leo is ruim een jaar geleden begonnen met een cursus bijen houden. Sinds vorig jaar heeft hij ook een bijenkast op de tuin.

Tijdens de vergadering afgelopen herfst werden door leden hierover enkele vragen gesteld.

Daarom een gesprek met een enthousiaste hobby imker om een tipje van de sluier op te lichten over het onderwerp honingbijen.

Leo, waarom ben je aan de cursus bijen houden begonnen?

“Toen Carla vertelde dat zij een moestuin wilde, zei ik dat ik dan graag aan bijen wilde beginnen. Ik heb altijd al belangstelling gehad voor kleine beestjes. In mijn jeugd jaren observeerde ik ze met behulp van een loep. Ik zat graag in het weiland om te kijken waar de kieviten landden. Dan ging ik op zoek naar het nestje. Dat liet ik wel met rust hoor.

De bijenkast wordt geplaatst

Mierenzuur tegen de Varoamijt

Overigens heeft Carla mij opgegeven voor de imker cursus. Ik ben daar wat gemakkelijk in en schuif het op de lange baan. Inmiddels heb ik mijn diploma gehaald en ben ik officieel imker.”

Kun je ons iets vertellen over wat je hebt geleerd op de cursus?

“Ik heb geleerd hoe de mens in de loop van de tijd de bij heeft gedomesticeerd. In de oudheid hielden de Egyptenaren ook al bijen.

Veel ben ik te weten gekomen over de ontwikkeling van de bij van eitje tot volwassen bij. Een eitje wordt larve, vervolgens een pop en tenslotte bij. Uit één van de bevruchte eitjes zal de koningin groeien. Dit gebeurt alleen als na uitkomen van het eitje de larve de eerste drie dagen gevoed zal worden met koninginnen gelei. Die is extra voedzaam. Uit de overige bevruchte eitjes komen de werkbijen, uit de onbevruchte eitjes de darren. Deze zijn iets groter dan de werkbijen.

Als er meerdere koninginnen in de bijenkast zitten, gaat de 'oude' koningin met gevolg op zoek naar een andere woning. Maar de imker wil graag nieuwe bijenvolken en zal daarom ingrijpen. Dit doet hij/zij door de raat met de koningin en een stel andere bijen met een veger uit de kast te halen en deze in een nieuwe bijenkast te plaatsen.”

Kun je ons iets vertellen over wat er in een bijenkast zoal gebeurt?

“Honingbijen leven, in tegenstelling tot de wilde bij die solitair leeft, altijd als volk in een groep die vijftig tot zestigduizend bijen kan tellen. De taak van de koningin is het leggen van eitjes. De werkbijen hebben

verschillende taken. Jonge bijen hebben weliswaar een angel, maar kunnen niet steken. Ook kunnen ze nog niet vliegen. Hun taak is om de cellen schoon te poetsen, zodat de koningin er eitjes in kan leggen. Als deze poetsbijen wat ouder zijn geworden, ontwikkelen zij steekgedrag en worden wachtbijen. Hun taak is het om de vliegopening te bewaken. Weer een fase verder worden zij zoek- of haalbij.

De zoekbijen vliegen uit op zoek naar bloemen met nectar. Als zij terugkeren communiceren zij met de andere bijen. Door achtjes te draaien of andere bewegingen te maken 'vertellen' zij waar nectar te vinden is.

De haalbijen krijgen hiermee ook informatie hoe ver en in welke richting zij moeten vliegen. Zij halen nectar en stuifmeel uit de bloemen. De stuifmeel blijft als een bolletje aan de pootjes kleven.

De enige taak van een dar is om de koningin te bevruchten. Als de koningin uitvliegt om bevrucht te worden, volgen de darren. De dar die het hoogst kan vliegen en daarmee bij de koningin kan komen is de 'gelukkige'. Na de daad gaat hij echter net als de andere uitgevlogen darren dood."

Je hebt nu ook zelf een bijenkast. Hoe kom je aan een bijenvolk?

"Mijn bijenvolk is afkomstig van de vereniging waar ik de cursus heb gevolgd. Je eerste volk krijg je van je leraar. Ik heb mijn bijenvolk sinds september 2017."

imker Leo aan het werk

Welke werkzaamheden heb je tot nog toe verricht?

"Ik heb de bijen moeten behandelen tegen Varoamijt. Dat heb ik met iets teveel mierenzuur gedaan, waardoor de bijen prikkelbaar werden. Hier heb ik van geleerd. Ik gebruik nu minder mierenzuur en dien dit toe met een verdamper.

Het bijenvolk kreeg ik zonder dat er nog honing aanwezig was. Het was dus nodig om ze suikerwater te voeren. Omdat ik het volk kort voor de winter kreeg, was er weinig werk te verrichten.

In december heb ik preventief oxaalzuur toegediend. Dit om te voorkomen dat de Varoamijt de larven zou opeten. Deze mijt is vanuit Azië opgerukt en heeft zich nu ook over West Europa verspreid. Onze bijen zijn nog niet resistent. De Varoamijt is een van de oorzaken van de grote bijensterfte (naast het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in de landbouw). Het bijenseizoen begint nu. Imkers spreken dan van uitwinteren. Vanaf juli, als de honing is gewonnen, begint het inwinteren."

Er zijn misschien mensen die het een beetje eng vinden, een bijenkast op het complex. Wat kun je hen vertellen ter geruststelling?

De vliegopening is gericht naar het weiland

“Onze buurman de boer heeft dertig bijenkasten staan. Daar hebben we op het complex nog nooit last van gehad. Mijn kast staat op het complex, maar de vliegopening staat naar het weiland gericht. De bijen vliegen dus niet aan over het complex.

Bijen zijn in principe zachtaardig. Ze steken alleen als zij zich bedreigd voelen. Dat kunnen zij maar één keer doen, want daarna gaan zij dood.”

Kun je ons uitleggen waarom het belangrijk is dat er bijen zijn?

“Bijen en andere insecten zijn bijzonder nuttig en belangrijk voor onze voedselvoorziening. Zij bestuiven de bloemen, waardoor zij zorgen dat er vruchtzetting is en er zaad kan worden gevormd. Zonder bestuiving geen bloemen en ook geen voedsel.

In China is de situatie inmiddels zo dat men noodgedwongen de bestuiving met de hand moet doen. Dit door een tekort aan bestuivende insecten.”

Bijensterfte is een groot probleem. Wat kunnen wij doen om de bijen te helpen?

“We kunnen de bijen een handje helpen door rekening te houden met de beplanting van onze tuinen. Door te zorgen voor een grote verscheidenheid aan nectar houdende planten. Ook bloeispreiding is belangrijk, zodat er het hele seizoen wel wat bloeit en er dus een seizoen lang voedsel is voor de bij.

En door alleen biologische bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Deze zijn van organische oorsprong en daardoor minder belastend voor het milieu en voor de bestuivers.”

Leo, hartelijk dank voor alles wat je ons hebt verteld over waar jij als imker mee bezig bent. Het is duidelijk dat bijen heel belangrijk zijn voor ons. Dat wij, behalve voor honing, ook voor onze voedselvoorziening van hen afhankelijk zijn. Ook mooie planten zijn alleen mogelijk door hun werk. En... bijen zijn zachtaardig. We hoeven er niet bang voor te zijn!

April 2018